

Religijska tolerancija i netolerancija

Autorica: Karolina Osiecka

TEMA

Rješavanje međureligijskih / svjetonazorskih sukoba i netolerantnih i tolerantnih stavova povezanih s njima.
Dobna skupina: 16 godina i stariji

KONTEKST

U vremenima kada su društva raznolika na kulturnoj i osobnoj razini, suočavamo se s izazovom oblikovanja našeg suživota usred različitih grupa religija ili svjetonazora s empatijom i tolerancijom kako konflikti ne bi eskalirali i time ugrozili društvenu koheziju.

CILJEVI

- Bolje razumijevanja drugih religija i svjetonazora
- Promišljanje o vlastitim vrijednostima, stavovima i ponašanju
- Podizanje svijesti o mogućim konfliktima i učenje kako ih konstruktivno riješiti

METODE I OBLICI RADA

- Rad u malim skupinama
- Oluja ideja (*brainstorming*)
- Prezentacija i rasprava

MATERIJAL I POTREBNA OPREMA

- Ljepljiva traka i dva A4 papira s velikim slovima "Da, slažem se" i "Ne, ne slažem se"
- *Flipchart*, papir i markeri

Pregled aktivnosti (proces)

Trajanje: 2 x 45 minuta

PRVI DIO

Uvod u radionicu: 10 minuta

Nastavnik-ca/edukator-ica upoznaje učenike/sudionike s temom i njenom društvenom važnošću. Objasnjava proces i ciljeve ovog modula.

Nastavnik-ca/edukator-ica može učenicima/sudionicima predstaviti temu pozivajući se na primjerice Članak 18. Opće deklaracije o ljudskim pravima: "Svatko ima pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti; to pravo uključuje slobodu mijenjati svoju vjeru ili uvjerenje, te slobodu, pojedinačno ili zajedno s drugima, javno ili privatno, izražavati svoju vjeru ili uvjerenje u poučavanju, praksi, bogoslužju i obredima."

Vježba: Na kojoj ste strani?

Ova vježba služi zagrijavanju za temu, razvijanju osobne povezanosti s njom te pokretanju interakcije među učenicima/sudionicima radionice. Nastavnik-ca/edukator-ica dijeli prostoriju na pola ljepljivom trakom te stavlja list s natpisom "Da, slažem se" na jednu stranu i list s natpisom "Ne, ne slažem se" na drugu stranu. Učenici/sudionici počinju stojeći u sredini prostorije. Nastavnik-ca/edukator-ica čita jednu po jednu izjavu, a učenici/sudionici se svaki put postavljaju na jednu ili drugu stranu ovisno o svojem mišljenju. Ako netko ne može odlučiti, stoje na liniji između.

Primjer izjava (nastavnik može dodati više):

- Religija mi je važna
- Moj stav prema religiji se promijenio tijekom mog života
- Bio sam u sukobu jednom ili više puta zbog svojih religijskih ili filozofskih uvjerenja
- Bio sam svjedok religijskog ili svjetonazorskog sukoba jednom ili više puta
- Ne želim biti uključen u religijske ili svjetonazorske sukobe

Grupni rad: 20 minuta

Nastavnik-ca/edukator-ica dijeli učenike/sudionike u grupe od 4-6 osoba (ukupno ne bi trebalo biti više od 5 grupa). Svaka grupa dobiva 2 *flipchart* papira i markere te imenuje voditelja (koji vodi diskusiju), zapisničara (koji bilježi rezultate na *flipchart* listovima) i prezentatora (koji će predstaviti rezultate pred ostalima). Svaka grupa na jedan *flipchart* zapisuje pojam "tolerancija", a na drugi pojam "netolerancija". Nastavnik-ca/edukator-ica traži od učenika/sudionika da u svojim grupama raspravljaju o odgovorima na pitanja "Što karakterizira toleranciju" i "Što karakterizira netoleranciju". Odgovori se bilježe na odgovarajuće *flipchart* papire. Svaka grupa ima 10 minuta za svako pitanje.

Prezentacije: 15 minuta

Svaka grupa ima oko 3 minute (ovisno o broju malih grupa) za prezentiranje rezultata s oba *flipchart* papira pred cijelom skupinom.

DRUGI DIO

Rasprava o rezultatima: 10 minuta

Flipchart papiri se postavljaju na vidljivo mjesto, a ako se drugi dio modula održava u drugom terminu, učenicima/sudionicima treba dati kratko vrijeme da se prisjete njihovog sadržaja. Zatim nastavnik-ca/edukator-ica pita grupu koji se odgovori ponovljaju, gdje postoje sličnosti i gdje razlike te mogu li se odgovori dovesti do zajedničkog nazivnika. Nakon rasprave, nastavnik-ca/edukator-ica predstavlja izjavu učenicima/sudionicima kako bi bilo jasnije što razlikuje toleranciju. Ovdje se može koristiti koncept Feldmann/Henschel/Ulrich*, prema kojem se za to da se stav smatra tolerantan, moraju ispuniti tri kriterija:

- sukob (dolazi do situacije u kojoj se suočavaju različite vrijednosti ili natjecateljski interesi)
- nenasilje (u toj situaciji ne dolazi do nasilja, bilo psihološkog ili fizičkog)
- jednaka prava (prihvatanje da svatko ima jednaka prava)

Nastavnik zapisuje ova objašnjenja na *flipchart* papir i pita sudionike jesu li iznenađeni ovom definicijom i je li im razumljiva. Nastavnik uvodi drugi dio grupnog rada u kojem će sudionici sada razmatrati temu sukoba religijske i filozofske prirode.

*Eva Feldmann, Thomas R. Henschel, Susanne Ulrich: Tolerance. Gütersloh, 2001.

Grupni rad: 30 minuta

Sudionici se ponovno okupljaju u malim grupama i dobivaju tri zadatka od nastavnika-ce/edukatora-ice. Svaki od tri zadatka trajat će maksimalno 10 minuta.

1. Podijelite situacije u kojima ste doživjeli međureligijski ili svjetonazorski sukob. Možete biti sudionik u sukobu ili svjedok istoga.
2. Pronađite primjer iz povijesti u kojem je došlo do sukoba između različitih religijskih ili svjetonazorskih skupina. Raspravite kako je taj sukob bio riješen.
3. Razmislite zajedno o trenutnoj situaciji koja vam dolazi na um u kojoj može doći do sukoba različitih vrijednosti ili interesa religijske ili filozofske prirode. Prvo raspravite kakav utjecaj može imati netolerantan, a zatim tolerantan stav na taj sukob.

Sažetak: 5 minuta

Svi se vraćaju u plenum. Nastavnik pita sudionike što im je bilo najteže u ovom modulu učenja i što za sebe izvlače iz toga. Odgovori na ova pitanja nisu obavezni.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Sadržaj ovih materijala ne odražava službeno mišljenje Europske unije.
Odgovornost za informacije i stavove izražene u materijalima u potpunosti leži na autoru(ima).